

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ ΧΙΟΥ

Στα περιβόλια του Κάμπου

Στα περιβόλια του Κάμπου

ΕΚΔΟΣΗ
ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΗΜΟΥ ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ ΧΙΟΥ

Κλειδού, Βροντάδος 822 00 Χίος
Τηλ. / Fax: 2271094478
E-mail: mail@kpe-chiou.chi.sch.gr
website: www.kpe-chiou.chi.sch.gr

Επιμέλεια κειμένων - Σχεδιασμός έκδοσης
Σταματουλάκη Αλεξάνδρα - Δασκάλα
Υπεύθυνη ΚΠΕ Ομηρούπολης Χίου

Εικονογράφηση
Ξυνταριανός Πάρις

Απρίλιος 2008

Εκτύπωση
ΕΝΤΥΠΟ - Χίος

Παιδαγωγική Ομάδα ΚΠΕ Ομηρούπολης
Σταματουλάκη Αλεξάνδρα, Δασκάλα - Υπεύθυνη ΚΠΕ
Σπυράκης Σταύρος, Δάσκαλος - Αναπληρωτής Υπεύθυνος ΚΠΕ
Σεζένια Ευγενία, Δασκάλα - Μέλος Παιδαγωγικής Ομάδας ΚΠΕ
Προδρόμου Ιωάννης, Καθηγητής Αγγλικών Μέλος Παιδαγωγικής Ομάδας ΚΠΕ
Μιχελιουδάκη Αιμιλία, Καθηγήτρια Αγγλικών Μέλος Παιδαγωγικής Ομάδας ΚΠΕ

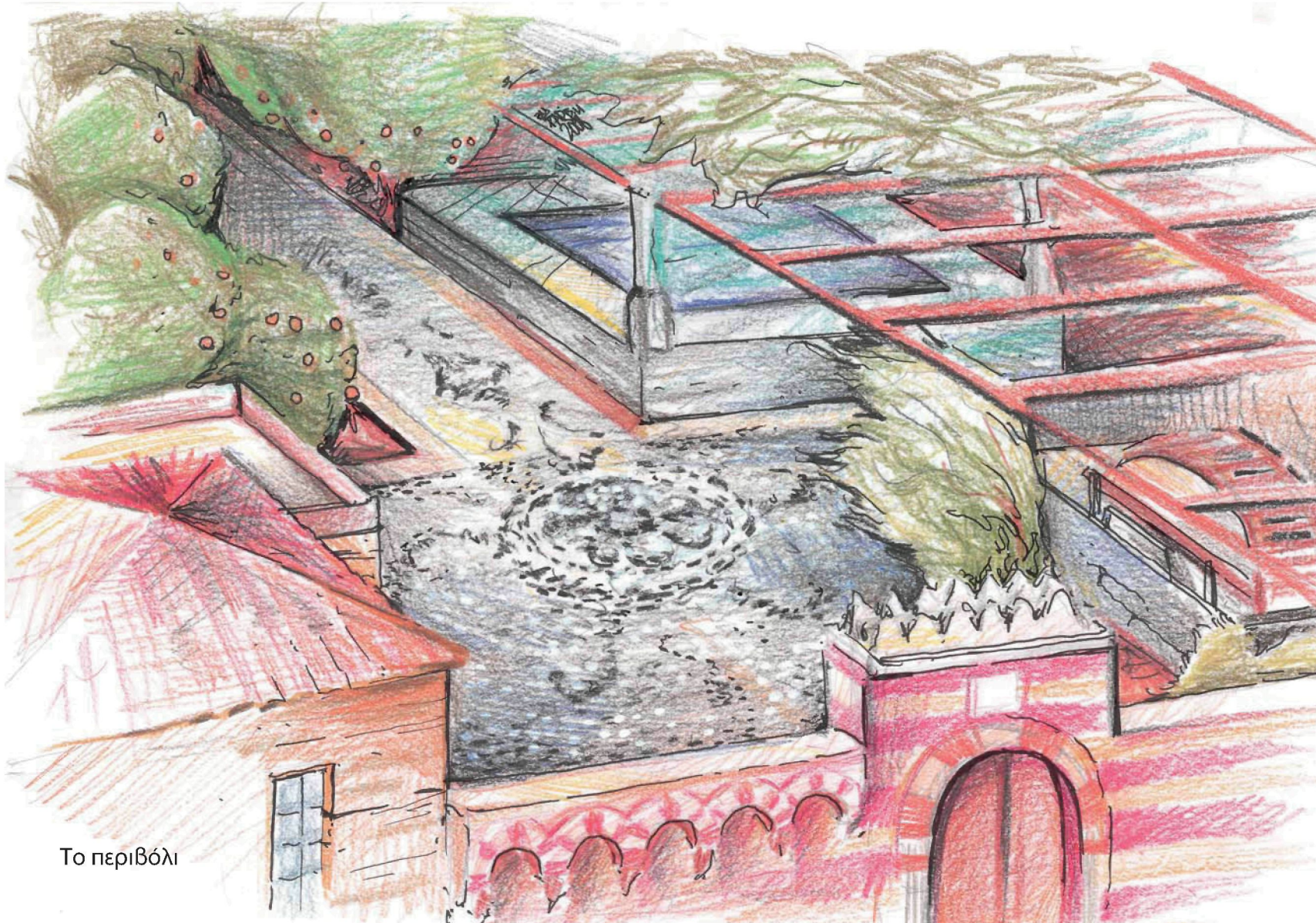
ISBN: 978-960-98453-0-4

Στα περιβόλια του Κάμπου

Περικαλώ την Παναγιά,
και προσκυνώ την Πόλη,
να μου χαρίσει τα κλειδιά,
να 'μβω σε περιβόλι.

Το περιβόλι

«Να σας πάω να δείτε
ό,τι υπάρχει στη Χίο ωραιότερο: τα περιβόλια της.
Τη στιγμή που θ'ανοίξει μια πόρτα περιβολιού
αντικρίζετε τον παράδεισο.»*

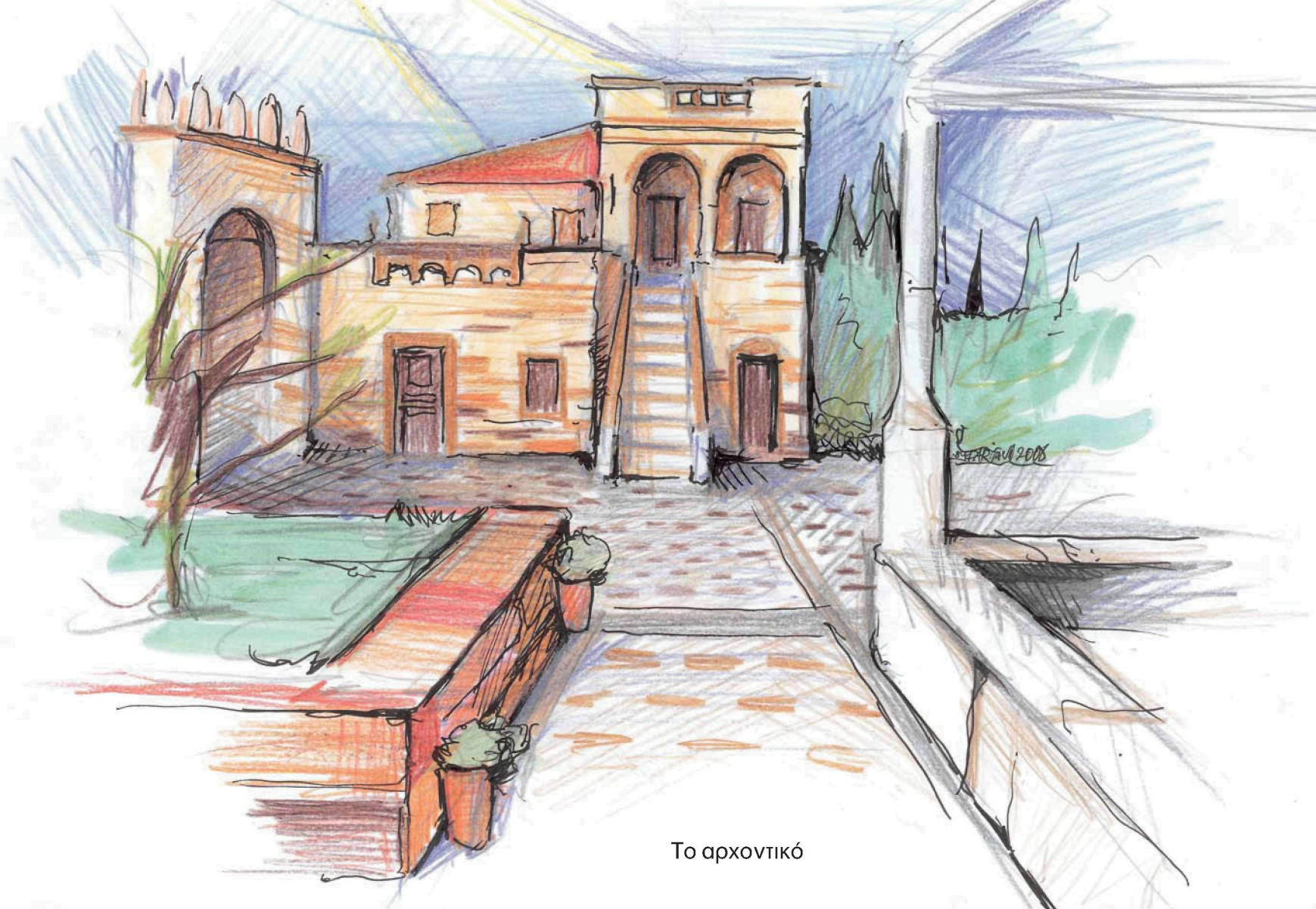
* Θ. Αθανασιάδης - Νόβας, «Μυροβόλος Χίος - Το νησί των γλυκών και των μύρων»

Η τοξωτή αυλόπορτα μεγάλη και καμαρωτή με τους ψηλούς κοκκινόχρυσους μαντρότοιχους

Ο πύργος μεγαλόπρεπος, σα μικρό παλάτι, αληθινό
αρχοντικό με το μεγάλο εξώστη
και την περίτεχνη σκάλα
όλα καλοδουλεμένα από θυμιανούσικη πέτρα.
Και πιο πέρα το σπίτι του ανεστάτη¹
ταπεινό, γαλήνιο, ευγενικό.

Το αρχοντικό

Στη μέση της βοτσαλωτής αυλής
η φουντωτή πανύψηλη κουκουναριά..

Τριγύρω πυκνή πρασινάδα και γλάστρες
με βασιλικό και γεράνια.

Πιο πέρα η ψηλή φλαμουριά με τον παχύ ίσκιο,
τα κυπαρίσσια οι ελιές, οι φοίνικες και οι μουριές.

Παντού γλυκοκελαηδήματα πουλιών.

Η σκιερή αυλή του περιβολιού

Το μεγάλο και βαθύ πηγάδι
με το ξύλινο μάγγανο
που κάποτε αναστέναζε κι έτριζε αργά και ρυθμικά
όταν αδιάκοπα το γύριζε το βόδι.
Σικλιά² πήλινα δεμένα με λιμπάδες³
έριχναν τα ποτιστικά νερά στη μαρμαρένια γούρνα.

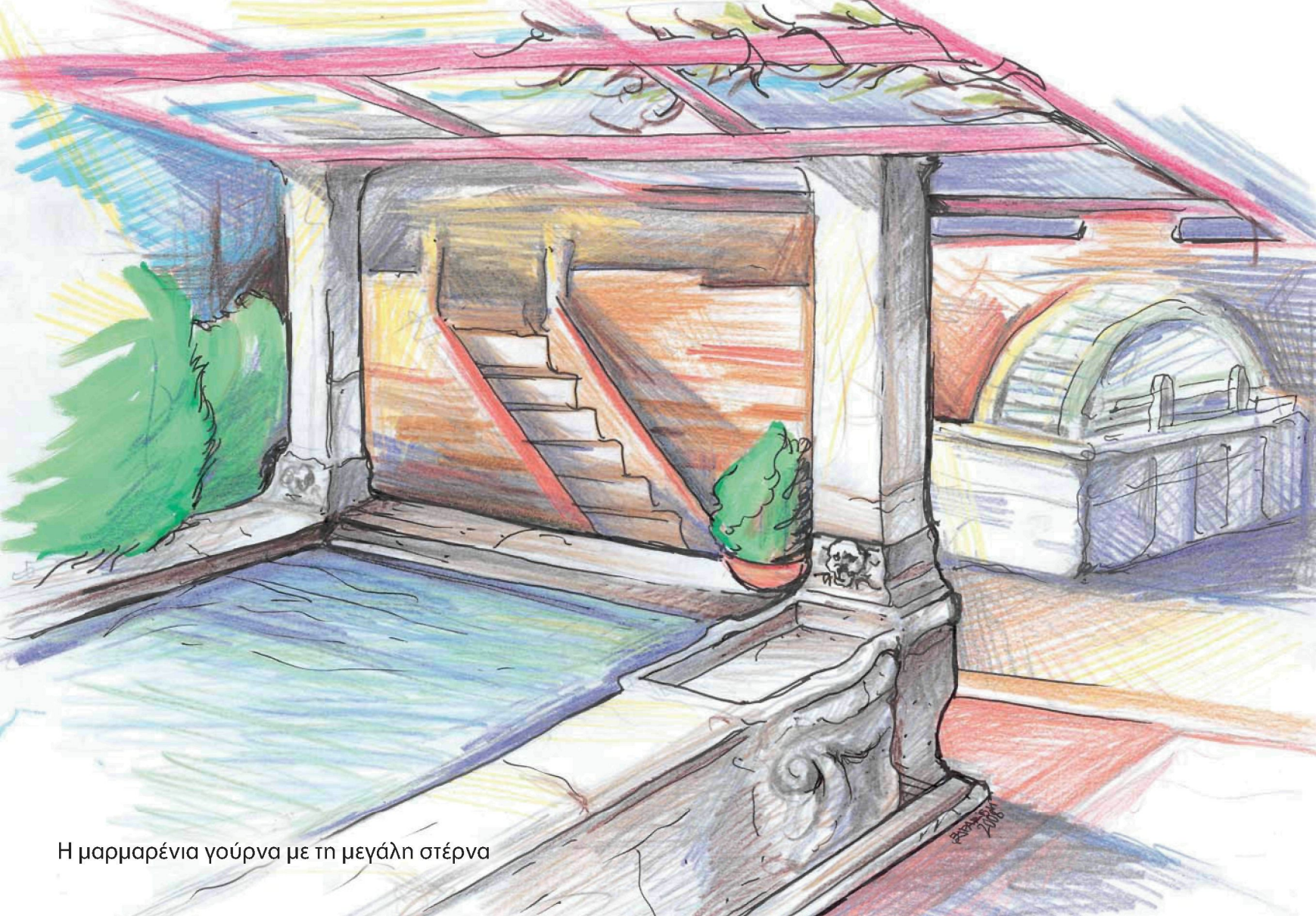

Ο μάγγανος με όλη την αρματωσιά του

Οι μαρμαρένιες γούρνες
με τις λιονταροκεφαλές που από το στόμα τους έτρεχε
γάργαρο νερό για να γεμίσει τη στέρνα.

Και πάνω από τη μεγάλη στέρνα
η κληματαριά φορτωμένη περικοκλάδες.

Η μαρμαρένια γούρνα με τη μεγάλη στέρνα

Στα πέτρινα κανάλια στη γούρνα και στους ποτιστές⁴
ακουγόταν το γλυκό μουρμουρητό του νερού.

Τα δέντρα χαίρονταν τα χάρδια της δροσιάς του.

Στα τελευταία χρόνια τα ζώα διαδέχτηκαν οι μηχανές
και ο ήχος τους αντικατέστησε το τρίξιμο του ξύλινου

μάγγανου, το «τικ - τακ» του, το πιτσίλισμα

και την πτώση του νερού στη μικρή γούρνα,

στις μεγάλες γούρνες και στη στέρνα.

Το νερό φτάνει στα δέντρα με φαρδιά λάστιχα.

Το πότισμα στο περιβόλι

Άνοιξη! Χαρά Θεού!

Καμαρωτές οι μανταρινιές, οι πορτοκαλιές, οι νεραντζιές
και οι λεμονιές κρατούν στους κλώνους τ'άνθη τους.

Η μυρωμένη πνοή του περιβολιού
γεμίζει τον αέρα και ταξιδεύει ίσαμε τη θάλασσα.

Άνοιξη στο περιβόλι!

Το περιβόλι
ανταποδίδει με τους χρυσοί καρπούς του,
που άλλοτε,
είχαν μεγάλη αξία.

Τα εσπεριδοειδή με τους καρπούς τους

Οι περιβολάρηδες βολοδέρνουν⁵ όλο το χρόνο
να καθαρίσουν, να κλαδέψουν,
να σκάψουν, ν' αυλακιάσουν⁶,
να σερμπετιάσουν⁷, να ποτίσουν.

Ο καθημερινός μόχθος του περιβολάρη

Γλυκά και ζουμερά φρούτα
Δροσεροί χυμοί γεμάτοι βιταμίνες
Παραδοσιακά γλυκά
Αρωματικές μαρμελάδες και λικέρ
Φαρμακευτικά αιθέρια έλαια
Οι γευστικοί θησαυροί του περιβολιού

Τα δώρα του περιβολιού

Λεξιλόγιο

Ανεστάτης: Ο επιστάτης του περιβολιού που αργότερα έγινε το αφεντικό του κτήματος

Σικλιά: Τενεκεδένιοι κάδοι του μάγγανου

Λιμπάς: διπλό καλώδιο πρόσδεσης των κάδων

Ποτιστής: το χωμάτινο αυλάκι όπου έτρεχε το νερό για να ποτιστούν τα δέντρα

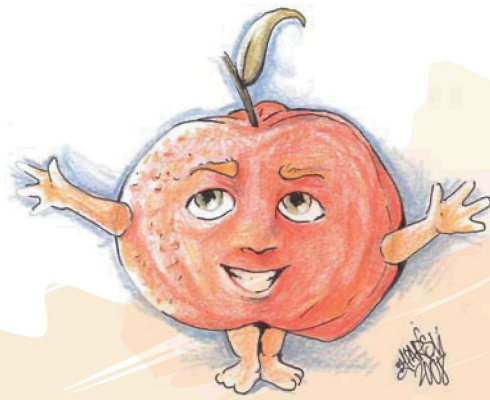
Βολοδέρνω: κοπιάζω

Αυλακιάζω: ανοίγω αυλάκια γύρω από τα δέντρα για το σωστό πότισμα

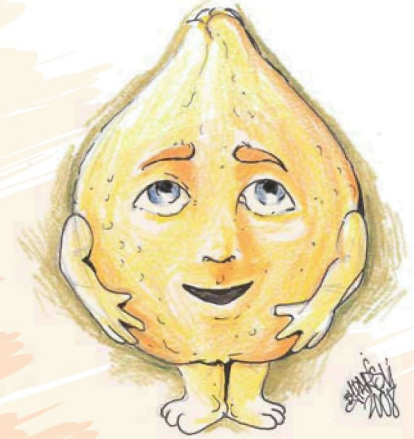
Σερμπετιάζω: λιπαίνω με λιωμένη στο νερό κοπριά τα δέντρα

Κτήμα στον Κάμπο

Δημιουργικές Απασχολήσεις

Ζωγράφισε ότι σου άρεσε από αυτά που διάβασες

Διάβασε από τη μυθολογία

για τα «χρυσά μήλα των Εσπερίδων»

Δες, ψηλάφισε, μύρισε και δοκίμασε τα δώρα του περιβολιού

ISBN: 978-960-98453-0-4

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΣΤΗ
ΣΥΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

